

SAMEN STERK

JANUARI 2021

WIJ ZIJN
ALLEMAAL
OPVOEDERS

TAAL YN BYLD

OUDERBETROKKENHEID
TELT

IKC DE
MEERPAAL

HEERLIJKE
RECEPTEN

IN SAMENWERKING MET DE
HAAGSE HOGESCHOOL IS DIT
TIJDSCHRIFT OPGESTELD

INHOUD

- 04** DE REDACTIE
Inleiding
- 05** EDITORIAL
Wie zijn wij?
- 06** IKC DE MEERPAAL
- 08** HOOFDARTIKEL
Zoetermeer, de stad waar taal leeft
- 09** DIVERSITEIT IN DE
SAMENLEVING
- 11** OPVOEDEN DOEN WE
ALLEMAAL!
- 12** DE PEDAGOGISCHE CIVIL
SOCIETY
- 13** OUDERBETROKKENHEID,
EFFECT OP
LEESRESULTATEN
- 15** GASTCOLUMN ELS
RODENBURG
*"In de Corona tijd is
ouderbetrokkenheid belangrijker
dan ooit."*
- 17** KRACHT VAN
SAMENWERKING
- 18** TIPS
- 19** INTERVIEW JORIEN
COHEN
*"Ouders hebben de meeste invloed
op het leesplezier van de kinderen."*
- 21** HET BELANG VAN TAAL
- 23** INTERVIEW JANKE
SINGELSMA
"Het is een deel van hun identiteit"

25	ACTIVITEIT
	<i>Taal Yn Byld</i>
29	WERKEN AAN TAALVAAARDIGHEID
30	TAAAL STAAT CENTRAAL OP DE MEERPAAL
31	INTERVIEW HELEEN NIJTMANS
	<i>“Van doen, leer je het meest.”</i>
33	MULTICULTURELE RECEPTEN
	<i>Irakese dolma</i>
	<i>Surinaamse nasi kip</i>
	<i>Hollandse andijviestamppot</i>
	<i>Syrische taboullah fatoush</i>
	<i>Turkse kisir</i>
39	RECLAME TAAAL YN BYLD
40	QUIZ
42	BIBLIOGRAFIE

Editorial

Dit tijdschrift is in samenwerking met Anja Hepp van IKC De Meerpaal opgesteld door 5 studenten, die de minor Brede Buurtschool volgen aan De Haagse Hogeschool. Het tijdschrift is gericht aan de ouders en/of verzorgers van de leerlingen op De Meerpaal. Het is ontworpen om te laten zien dat de betrokkenheid van de ouders en/of verzorgers in en rondom de school onmisbaar is. De betrokkenheid van ouders en/of verzorgers is belangrijk, omdat ouders weliswaar de professionals zijn van hun eigen kind(eren). Samen met IKC De Meerpaal geven wij u meer inzicht in een omgeving, waar uw kind de ruimte krijgt om zich optimaal te ontplooien.

IKC De Meerpaal is een brede buurtschool. In een brede buurtschool werken organisaties samen met de school en ouders voor een optimale ontwikkeling van het kind. De brede school biedt activiteiten, waarbij kinderen hun talenten en taal kunnen ontplooien en bevorderen. Voorbeelden van gecategoriseerde activiteiten zijn muziek, kunst, cultuur, sport en natuur.

In het tijdschrift komt naar voren dat taal en de betrokkenheid van de ouders erg belangrijk is. IKC De Meerpaal springt in vergelijking tot andere scholen eruit op het gebied van taal, omdat de school veel aandacht besteedt aan nieuwkomers. Hiermee wordt de school extra aantrekkelijk voor de inwoners uit Zoetermeer. Nieuwkomers krijgen mogelijkheden en daardoor meer gelijke kansen. De school maakt gelijke kansen ook mogelijk voor de ouders met behulp van de instanties waarmee zij samenwerken. Er zijn namelijk veel instanties waarmee de school werkt. In dit tijdschrift komen deze instanties naar voren en wordt er ook verteld waar ze voor staan. Daarnaast komen er in dit tijdschrift enkele interviews, recepten, een column en een activiteit die u kunt uitvoeren naar voren. Tot slot zullen wij uw kennis testen met een quiz!

WIE ZIJN WIJ?

Wij zijn vijf studenten van De Haagse Hogeschool, afkomstig van verschillende opleidingen. Hieronder staat er informatie over de groepsleden en hun kwaliteiten in een foto afgebeeld.

Deniz volgt de opleiding Social Work. Tijdens deze opleiding leert zij dat iedereen gelijke kansen hoort te krijgen en dat iedereen zelfregie moet nemen over zijn leven. De bedoeling is dat de Social Worker de individuele inwoners helpt bij vraagstukken, zodat zij optimaal kunnen participeren in de samenleving. Sommige individuen hebben hierbij extra ondersteuning nodig, omdat zij kwetsbaarder zijn dan anderen. Juist bij deze individuen is het belangrijk dat er een vangnet voor hen wordt georganiseerd. Dit wordt altijd gedaan in samenwerking met de burgers, omdat er daadwerkelijk aan hen gedacht wordt. Deniz vindt de kwaliteit behulpzaam belangrijk, dit heeft goed geholpen tijdens het samenwerken, omdat zij zo kon invallen. Indien iemand hulp nodig had, was zij altijd beschikbaar om te helpen.

Tanisha en Melinda volgen de opleiding PABO. Zij leren tijdens de opleiding hoe zij de gelijke kansen van kinderen van groep 1 tot en met 8 tijdens de lessen kunnen inzetten. Zij leren de kinderen om te integreren in de samenleving zonder dat zij hun eigen cultuur en gewoontes vergeten. Hierbij speelt differentiatie en diversiteit een rol bij. Elke leerling wordt gezien als een individu en heeft een eigen referentiekader. De kwaliteiten van Tanisha en Melinda zijn dat zij taalvaardig sterk zijn. Daarnaast vinden zij structuur & consequent zijn er belangrijk. Zij hebben een groot deel van de opzet van het tijdschrift onderhanden genomen. Zij hebben samen het tijdschrift gecontroleerd op taal en structuur.

Kubra en Marya volgen de opleiding Pedagogiek. Zij leren de kinderen om zich optimaal te ontwikkelen in hun opvoeding. Dit doen zij in samenwerking met andere professionele instanties, zodat het kind goed kan participeren in de samenleving. Niet alleen kinderen, maar ook medeopvoeders en de omgeving worden meegenomen in het traject. Pedagogen streven ernaar om het uiterste uit een kind te halen, zodat het kind zich optimaal kan ontplooiën en zich een onderdeel voelt van de samenleving. Tevens wordt er aandacht besteed aan alle ontwikkelingsniveaus van een kind. Kubra en Marya hebben samen hard gewerkt aan het tijdschrift. Marya nam vaak de leiding tijdens het in elkaar zetten van het tijdschrift en Kubra ondersteunde Marya hierin. Kubra is daarnaast ook erg flexibel en behulpzaam. Indien iemand hulp nodig had, was zij bereid om te helpen.

Deniz Aygün

Social work

- ✓ Behulpzaam
- Perfectionistisch

Melinda van Son

Pabo

- ✓ Taalvaardig sterk
- ✓ Behoeft aan structuur
- Snel afgeleid

Pedagogiek

Marya Aitoty

- ✓ Sociaal
- ✓ Leiding nemend
- Chaotisch

IKC De Meerpaal

Kubra Çakmak

Pedagogiek

- ✓ Flexibel
- ✓ Behulpzaam
- Ongeduldig
- Niet altijd consequent

Pabo

- ✓ Flexibel
- ✓ Consequent
- Perfectionistisch

Tanisha Leonora

IKC DE MEERPAAL

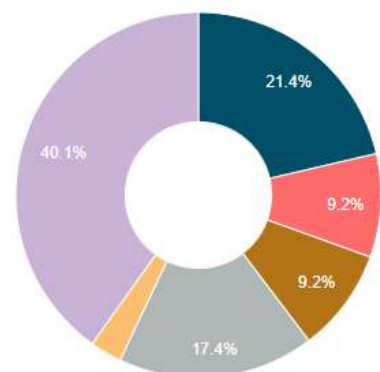
IKC De Meerpaal vindt drie zaken belangrijk: happy voelen, trots zijn en het naar je zin hebben. Pas als deze drie elementen in orde zijn, kan het kind beginnen met leren. Dit, omdat de school ernaar streeft dat het kind zich op zijn of haar gemak voelt.

Daarnaast werkt De Meerpaal naar een onderwijssysteem, waarin het kind zoveel mogelijk de regie heeft over het eigen leerproces. Om dit te versterken, besteedt de school ook aandacht aan het ontwikkelen van de talenten van leerlingen. Om ervoor te zorgen dat de leerlingen hun eigen talenten optimaal kunnen ontwikkelen, werkt de school samen met verschillende instanties. Voorbeelden van deze instanties zijn: Piëzo, kinderdagcentra, Jeugd Gezondheidszorg en natuurlijk de Bibliotheek Zoetermeer. Als er veel wordt samengewerkt, kunnen de doelen makkelijker worden behaald.

Verder staat IKC De Meerpaal bekend om haar taalklassen. Leerlingen kunnen terecht bij de taalklassen, zodat zij uiteindelijk kunnen doorstromen naar de reguliere klassen. De taalklassen zijn bedoeld voor leerlingen van 7 tot en met 12 jaar, die korter dan twee jaar in Nederland zijn.

Iedereen is welkom op De Meerpaal, ongeacht de achtergrond. Het maakt dus helemaal niet uit waar hij/zij vandaan komt en in hoeverre een kind de taal beheerst. Op De Meerpaal zitten er veel kinderen met een migratieachtergrond. Uit onderzoek van Allecijfers.nl blijkt dat de bevolking van Palenstein ook verschillende culturen kent. Een aantal van deze worden hieronder zichtbaar gemaakt.

● Westers ● Marokko ● Antillen ● Suriname ● Turkije ● Overig

Bevolking in buurt Palenstein: inwoners met een migratie-achtergrond worden onderverdeeld in westers en niet-westers op grond van hun geboorteland.

**"Het centrum
waar taal leeft."**

IKC De
Meerpaal

ZOETERMEER, DE STAD WAAR TAAL LEEFT

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor voorschoolse educatie en scholen voor vroegschoolse educatie. Gemeenten en scholen zijn verplicht om samen afspraken te maken over het verbeteren van de leerprestaties van leerlingen met een achterstand. Deze afspraken resulteren in programma's voor voor- en vroegschoolse educatie (VVE). Gemeenten zijn ook verplicht afspraken te maken op basis van gelijkwaardigheid met schoolbesturen en houders van kindercentra en peuterspeelzalen. Onder deze afspraken vallen onder andere de doelgroepbepaling, de toeleiding naar de voor- en vroegschoolse voorzieningen en het zorgdragen voor een doorlopende leerlijn van voorschoolse naar vroegschoolse educatie. De schoolbesturen primair- en voortgezet onderwijs zijn verantwoordelijk voor het wegwerken van onderwijsachterstanden bij hun leerlingen.

Goede opvang draagt bij aan de ontwikkeling van kinderen en geeft kinderen een goede start in de maatschappij. Het blijven investeren in gelijke kansen in het onderwijs blijft op landelijk en gemeentelijk niveau noodzakelijk. Daarom is er landelijk het actieplan 'Gelijke kansen in het onderwijs' gelanceerd, om een impuls te geven aan beleid om de onderwijs- en ontwikkelingskansen van kinderen te vergroten. De Inspectie van het Onderwijs heeft in recente jaren gesignaleerd dat de ongelijkheid in onderwijskansen van achterstandsleerlingen (kinderen met een migratieachtergrond en/of laagopgeleide ouders) in Nederland aan het toenemen was.

Het actieplan 'Gelijke kansen in het onderwijs' richt zich op 3 lijnen:

- Soepele overgangen in het onderwijs
- Stimulerend onderwijs voor kinderen die van huis uit minder kansen krijgen
- Steun voor sterke netwerken rondom kinderen en hun ouders.

Het college staat voor gelijke kansen voor iedereen die opgroeit in Zoetermeer. Binnen deze maatschappelijke opgaven wil de gemeente realiseren dat iedereen werkt, leert en/of naar vermogen meedoet. Kernbegrippen uit de maatschappelijke opgave voor onderwijs zijn: verbeteren van de startpositie, het jonge kind centraal, terugdringen taalachterstand en één doorgaande ontwikkelingslijn. Er is individueel maatwerk dat aansluit op de behoefte van het kind of jongvolwassene. In het kader van gelijke kansen wordt er gekozen voor het hanteren van de leeftijd van 0 tot en met 23 jaar, omdat de gemeente de activiteiten over de gehele loopbaan van het kind in beeld wil brengen. Ouders hebben thuis een belangrijke rol bij het creëren van een goede leeromgeving. Daarnaast is ouderbetrokkenheid bij de (school)loopbaan van hun kind bevorderend voor onderwijskansen. Naast de kinderopvangorganisaties en het onderwijs spelen partijen zoals maatschappelijke organisaties, bedrijven, sport en cultuur een rol, omdat ze kinderen via diverse activiteiten de kans geven om op een niet-schoolse manier hun talenten te ontwikkelen.

Bij gelijke onderwijskansen ligt de nadruk op wat nodig is om belemmeringen weg te nemen die door omgevingskenmerken worden beïnvloed. Ook de ouders behoren tot de doelgroepen van dit beleid. De belangrijkste beleidsterreinen zijn jeugdhulp en armoedebestrijding. Het doel van jeugdhulp is om voor alle jeugdigen in Zoetermeer een passend en adequaat aanbod te bieden. Armoedebestrijding stelt in het kader van gelijke kansen in het onderwijs, voorzieningen beschikbaar die kinderen missen door gebrek aan geld. Dit zijn bijvoorbeeld schoolbenodigdheden, sportattributen, zwemles en schoolreisjes. Deze voorzieningen worden beschikbaar gemaakt via het Kindpakket, de ZoetermeerPas en stichting Leergeld.

Het doel van het gemeentelijk beleid is het voorkomen en verminderen van onderwijsachterstanden. Samen met onderwijs- en maatschappelijke partners geeft de gemeente vorm aan verschillende projecten en activiteiten die bijdragen aan het bestrijden van onderwijsachterstanden.

DIVERSITEIT IN DE SAMENLEVING

Opvoeden is een verbinding tussen het individu, de sociale en maatschappelijke kenmerken die men meekrijgt vanuit de omgeving.

Ouders hebben veel invloed op de ontwikkeling van het kind, waardoor één van de allerbelangrijkste dingen, de samenwerking tussen de ouders en de leerkracht is. Ouders hebben verschillende achtergronden, normen en waarden. Als leerkracht begrip hiervoor tonen brengt dat er een verbinding ontstaat met de ouders. Opvoeden is een verbinding tussen individuele, sociale en maatschappelijke aspecten die het kind meekrijgt vanuit de omgeving. Wanneer er sprake is van de aanwezigheid van een risicofactor binnen een van deze aspecten, kan de draaglast van ouders vergroot worden. De balans tussen draaglast en draagkracht blijft in evenwicht wanneer ouders voldoende beschermende factoren hebben tegenover de risico factoren. Sociale netwerken zijn erg belangrijk om ouders meer draagkracht te bieden. Ouders zoeken vaak in hun directe omgeving naar steun als het gaat om de opvoeding van hun kind.

Ook is een goede samenwerking tussen de ouders, school en instellingen in de buurt erg belangrijk. Deze intensieve samenwerking zou moeten voorkomen dat jongeren terecht komen in de zogenaamde "straatcultuur". Daarnaast is samenwerkingen tussen ouders, de school en de omgeving (buurt) van belang, omdat de samenwerking ervoor zorgt dat onderwijsachterstanden worden verkleind en toekomstkansen voor kinderen juist worden vergroot.

Uit het onderzoek van Higgins, Kokotsaki en Coe wordt gesteld dat door vergroten van de ouderbetrokkenheid een gemiddelde leerwinst van drie maanden per schooljaar wordt gerealiseerd. Aan het woord ouderbetrokkenheid kunnen verschillende betekenissen worden vastgeknoopt. Zo kan ouderbetrokkenheid gezien worden als ouderparticipatie, thuisbetrokkenheid, educatieve samenwerking tussen school en ouder én het ondersteunen van ouders. Ouderbetrokkenheid op de manier van thuisbetrokkenheid heeft het meest een positief effect op de schoolprestaties van kinderen. Je kunt hiermee eigenlijk stellen dat de belangrijkste bijdrage van een ouder zich eigenlijk buiten school afspeelt. Het is hierbij wel van belang dat een ouder een bemoedigende houding aanneemt, waarbij zij hun kinderen vertrouwen en de autonomie van het kind stimuleren. Echter kan het wel zo zijn dat de kwaliteit van de thuisbetrokkenheid bedreigd wordt door bijvoorbeeld extreme armoede, gebrek aan kennis en een onveilige omgeving waarbij het kind niet de ruimte krijgt om zich te ontwikkelen. Hierom hebben sommige ouders ondersteuning nodig vanuit school.

Om een goede samenwerking te bevorderen tussen de ouders en een school zijn er 10 criteria geformuleerd door het CPS. Deze criteria worden hieronder opgesomd.

1. De school heeft een visie op samenwerking, school vindt het samenwerken met de ouder belangrijk en dit is ook te zien in het gedrag van de medewerkers van de school.
2. Leerlingen, ouders en leraren worden actief betrokken in het schoolbeleid.
3. Op de school zijn leerlingen, ouders en leraren ten alle tijde welkom.
4. De leerkrachten en ouders werken samen om het kind optimaal op school en thuis te laten ontwikkelen.
5. Gesprekken tussen leerlingen, ouders en leerkrachten worden gelijkwaardig gevoerd. Iedereen voelt zich op zijn gemak en er is genoeg tijd voor elke deelnemer om het woord te voeren.
6. Iedereen gaat binnen en buiten de school respectvol met elkaar om. Wanneer iemand buiten de groep valt zijn we hier met z'n allen verantwoordelijk voor.
7. Het leerlingendossier is voor ouders en leerkrachten toegankelijk waarbij ouders informatie kunnen toevoegen aan het dossier.
8. De school gaat op een open manier met klachten om waarbij iedereen klachten officieel kan melden en deze openbaar worden gemaakt. Hierbij wordt er natuurlijk wel rekening gehouden met de privacyregels
9. Van de ouders wordt er verwacht dat zij aanwezig zijn bij de start en andere afspraak momenten op school.
10. Alle wetten en schoolregels worden actief gebruikt op school en zijn helder en duidelijk voor iedereen. Daarnaast bewaakt de school de eisen van de inspectie van het Onderwijs.

OPVOEDEN DOEN WE ALLEMAAL!

Micha de Winter is een hoogleraar in de Pedagogiek. Hij kwam in 2008 met de pedagogische civil society. Dit houdt alle collectieve activiteiten in rondom het opvoeden van een kind. Burgers zijn onderling betrokken in het opvoeden en opgroeien van kinderen en jeugdigen (Gemmeke, 2011). In allemaal opvoeders wordt de pedagogische civil society gedefinieerd door actoren, attituden en acties. Actoren zijn alle volwassenen die zelf opvoeder zijn of vanuit een informele rol ondersteuning bieden als medeopvoeder. De attitude is de bereidheid om de opvoedingsverantwoordelijkheid te delen met de samenleving. De acties zijn de rollen die actoren kunnen aannemen binnen het opvoeden. Er zijn verschillende manieren om opvoeders te ondersteunen. Zo kan iemand een luisterend oor bieden, waardoor opvoeders emotionele steun ervaren. Ook kan er praktische steun aangeboden worden door op de kinderen te passen, waardoor ouders even de tijd krijgen voor zichzelf. Tot slot kan er informatiele steun aangeboden worden door feedback en advies te geven aan opvoeders. Een goed functionerende pedagogische civil society zorgt ervoor dat risicogezinnen meer betrokken zijn bij medeopvoeders, wat bescherming vormt tegen risicofactoren.

Micha de Winter (2021)

De pedagogische civil society

Volgens de schrijvers van het boek *Onderwijs en opvoeding in een stedelijke context*, zijn gemeenten sinds 2015 verantwoordelijk voor de zorg van de jeugd. Dit doen zij in samenwerking met de scholen.

Het is belangrijk dat ouders en kinderen goed samen werken met professionals. Dit, zodat er goede keuzes gemaakt kunnen worden tijdens de ondersteuning. Door samen keuzes te maken, zorg je er als het ware voor dat de ouders, de kinderen en de omgeving veel meer betrokken worden bij de opvoeding en dat oplossingen steeds meer vanuit de kant van ouders kunnen komen. Professionals willen ervoor zorgen dat kinderen meer zelfregie in hun leven hebben. Soms is dit lastig te realiseren. Vooral wanneer professionals te maken hebben met migrantenkinderen, waarvan de ouders de taal matig beheersen. Ouders verwachten dan dat de professional met een oplossing zal komen, terwijl de professional andersom hetzelfde verwacht van de ouders.

Daarnaast verwachten de ouders eerder informele dan formele gesprekken. Formele gesprekken maken het namelijk moeilijker voor de migrantenouders, omdat zij de gesprekken dan minder goed kunnen volgen. Het is dus belangrijk om praktische oplossingen te creëren, zodat zaken als miscommunicatie worden voorkomen. Taal speelt immers een belangrijke rol binnen de opvoeding van een kind.

Pedagogische civil society is een steeds belangrijker begrip geworden. Het betekent dat een volwassene (in de rol van een professional) zich verantwoordelijk voelt voor het veilig opgroeien van een jeugdige. Ieder kind heeft namelijk ontwikkelingstaken en opgaven. Het niet goed genoeg doorlopen van de ontwikkelingstaken en -opgaven heeft gevolgen voor de latere fasen. Juist hierom is het belangrijk dat kinderen en jeugdigen voldoende ondersteuning krijgen vanuit hun omgeving.

De betrokkenheid van ouders is ook van belang bij het veilig laten opgroeien van een kind. Wanneer ouders minimaal worden betrokken, kan het kind risico's lopen tijdens zijn of haar ontwikkeling. Onder andere om deze reden wordt er al op basisschoolleeftijd gewerkt aan de betrokkenheid van ouders. Basisscholen willen ouders betrekken, omdat ouders veel invloed hebben op hun kind. Scholen besteden aandacht aan de zelfontwikkeling van ouders en kinderen. Er zijn namelijk ouders, die zich weinig tot helemaal niet bezighouden met de school van hun kinderen of het gewoon niet zo belangrijk vinden wat hun kind op school heeft geleerd. De scholen willen dit voorkomen door juist hen te betrekken bij het leerproces van een kind. Meerdere scholen helpen hun leerlingen met verschillende aspecten, zoals de identiteit (wie zij zijn), wat zij kunnen en wat zij graag willen. Dit vraagt van de ouders dus ook hun alertheid. Heel veel ouders zijn zich hier niet van bewust en juist daarom vinden de scholen het zo belangrijk dat de ouders bewuster betrokken worden bij het hele proces.

Bij de opvoeding zijn er dus meer mensen betrokken dan de ouders alleen. Opvoeden is namelijk ook een taak van leerkrachten in het onderwijs, de werknemers in de kinderopvang en begeleiders. Wanneer er voldoende betrokkenheid vanuit de ouders komt, zal dit gunstiger zijn voor het kind. Zo zal er eerder hulp aangeboden kunnen worden indien dat nodig is.

Op IKC De Meerpaal is ook te zien dat ouders regelmatig betrokken worden. De school werkt samen met ouders en verschillende instanties, zodat de kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen. IKC De Meerpaal zorgt ervoor dat de stem van ouders daadwerkelijk gehoord wordt. Dat leidt er toe dat ouders en verzorgers zich gemotiveerd voelen en willen meedenken met oplossingen en mogelijkheden. De Meerpaal helpt ouders en kinderen met het ontwikkelen van hun taalvaardigheid, zodat zij uiteindelijk kunnen participeren in de samenleving. De Ouderkamer is een voorbeeld van een activiteit die de school organiseert, waarbij aandacht wordt besteed aan taal. In de Ouderkamer komen de ouders bij elkaar om het te hebben over de stand van zaken in- en rondom de school. De ouders, die de taal matig beheersen, kunnen daarnaast nog hulp krijgen van de instantie Piëzo. Piëzo helpt ouders om de Nederlandse taal te leren.

Het is belangrijk dat er geen onderscheid gemaakt wordt tussen kinderen en dat alle leerlingen gelijke kansen en mogelijkheden krijgen. Leerlingen van IKC De Meerpaal kunnen terecht in de taalklassen. Het onderwerp taalklassen komt later in het tijdschrift uitgebreider naar voren. Ook kunnen de kinderen terecht bij de BSO (Buiten Schoolse Opvang). Daarnaast zijn er sportcoaches aanwezig op IKC De Meerpaal. De sportcoaches zorgen ervoor dat bewegen leuk blijft voor de kinderen en dat er sportactiviteiten worden georganiseerd. Tennis, basketbal, voetbal en zelfs dansen wordt er georganiseerd. Kortom, IKC De Meerpaal is rijk aan activiteiten, de kinderen krijgen er geen genoeg van en dit maakt IKC De Meerpaal nou zo speciaal! Het beeld van civil society past dan ook bij De Meerpaal.

OUDERBETROKKENHEID, EFFECT OP LEESRESULTATEN

Wat is ouderbetrokkenheid?

Ouderbetrokkenheid is de betrokkenheid van ouders bij de opvoeding en het onderwijs van hun kind, zowel thuis als op school. Er is sprake van ouderbetrokkenheid als uit het gedrag van ouders blijkt dat zij zich (mede)verantwoordelijk voelen voor de schoolontwikkeling van hun kinderen. Onder ouderbetrokkenheid vallen vier dimensies, waaronder de ouderparticipatie. Deze dimensie betreft de actieve deelname van ouders aan schoolactiviteiten. Dit kan op een informele manier, bijvoorbeeld het meehelpen bij een sportdag. Daarnaast kan het ook op een formele manier, zoals deelname aan de medezeggenschapsraad (MR). (Kerpel, 2014) Echter is niet aangetoond dat ouderparticipatie invloed heeft op het schoolsucces van een kind.

Bij ouderbetrokkenheid is het belangrijk dat er een goede communicatie is tussen de school en de ouders. De school en de ouders hebben hetzelfde belang, namelijk het welzijn van het kind. Ouderbetrokkenheid heeft een positieve invloed op het kind. Het levert niet alleen het welzijn van een kind, maar ook betere schoolprestaties. Hier wordt echter wel alleen gesproken over de dimensies thuisbetrokkenheid en educatieve samenwerking. Ouderbetrokkenheid zorgt voor een gezamenlijk verantwoordelijkheidsgevoel en daardoor kan passend onderwijs zo goed mogelijk gerealiseerd worden.

Goede en persoonlijke communicatie met de ouders is onmisbaar. Zo voelen de ouders zich serieus genomen en kunnen eventuele misverstanden makkelijker worden uitgepraat. Wat is er nou belangrijk voor een goede communicatie met ouders? Als eerste is een positieve houding belangrijk. Een houding, waarbij de leerkracht zich probeert te verplaatsen in het standpunt van de ouders en laat merken dat hij/zij echt geïnteresseerd is. Daarnaast is het fijn als de leerkracht waardering laat zien voor de inzet van de ouders.

Op IKC De Meerpaal is ouderbetrokkenheid erg belangrijk. De school heeft daarom ook jaarlijks huisbezoeken. De leerkracht komt samen met een collega bij de kinderen thuis. Om gezellig een praatje te maken en de thuissituatie te zien. Ook is er een ouderkamer. Dit vindt elke woensdagochtend plaats,

met voornamelijk moeders. Hier komen onderwerpen aan bod, zoals het opvoedbureau, de jeugd tandarts en de bibliotheek. Iedere groep heeft zijn eigen klassenouder. Ook zijn er regelmatig contactmomenten met de ouders. Dit zijn de ouderkindgesprekken en de rapportgesprekken.

Waarom is ouderbetrokkenheid van belang voor de taalontwikkeling?

De betrokkenheid van ouders bij het leren lezen blijkt een positieve uitwerking te hebben op de leesresultaten van kinderen van alle leeftijden en culturen. Het betreft betrokkenheid van ouders thuis. Kinderen zijn gemotiveerder om te lezen als hun ouders zelf ook veel lezen, veel boeken bezitten, voorlezen aan hun kinderen, helpen met het kiezen van boeken, met hun kinderen naar de bibliotheek gaan en samen praten over boeken. Deze kinderen lezen meer en zijn leesvaardiger. Thuisbetrokkenheid bij het leesonderwijs draagt bij aan goed technisch lezen, begrijpend lezen en de ontwikkeling van de woordenschat. Het schoolsucces van een zevenjarig kind wordt namelijk voor 29 procent bepaald door zijn ouders en voor 5 procent door de school. (VoorleesExpress, z.d.)

Een aantal tips voor de ouders zijn:

- Boekstart koffertje aanschaffen: een gratis koffertje met boekjes voor beginnende lezers.
- Deelname aan de ouderkamer
- Nieuwsbrieven lezen over de bibliotheek
- Boeken (met plaatjes) voorlezen aan kinderen
- Kinderen thuis zelf laten oefenen met lezen

Vergroten ouderbetrokkenheid

De samenwerking tussen de ouders en een school is van belang voor de ontwikkeling van een kind. Als de ouders betrokken worden bij de school, vergroot dat de kans dat een kind zich beter kan ontplooien. Volgens het internetartikel "ouderbetrokkenheid in het onderwijs" (2013) is het niet over alle vormen van ouderbetrokkenheid bekend dat zij zullen zorgen voor schoolsucces bij de leerling. Wat echter wel bekend is, is welke maatregelen een school kan nemen om de ouderbetrokkenheid te vergroten.

Als eerst is het van belang dat een school aangeeft wat er van de ouders wordt verwacht als het gaat om de betrokkenheid. Hierdoor weten de ouders in hoeverre zij initiatief kunnen tonen richting de school. Onderwijs en opvoeding moeten worden gezien als een gezamenlijke taak. Ook is het belangrijk dat er wederzijds rekening wordt gehouden met achtergronden en wensen van de ouders en de school. Rekening houden met elkaar zorgt immers voor een gevoel van begrip. Daarbij is het ook van belang om open te staan voor elkaars culturele en religieuze achtergronden. Tot slot is volgens het internetartikel "ouderbetrokkenheid in het onderwijs" (2013) zo dat een uitnodigende en flexibele houding erg belangrijk voor het vergroten van de ouderbetrokkenheid.

Naast de scholen zelf zijn er nog externe partijen, zoals de overheid, die het vergroten van de ouderbetrokkenheid aanmoedigen. De overheid ziet school-oudercontracten als een hulpmiddel om dit te realiseren. Dit zijn contracten waarin verschillende dingen worden vastgelegd, zoals rechten, plichten en verantwoordelijkheden. Er wordt vanuit gegaan dat het opstellen van zo'n contract voor onderlinge duidelijkheid zorgt en voorkomt dat de ouderbetrokkenheid iets wordt dat vrijblijvend is.

In de praktijk zijn er meerdere voorbeelden die laten zien dat scholen de ouderbetrokkenheid als prioriteit zien. Zo zijn er scholen die de betrokkenheid van ouders stimuleren via social media. OBS De Dijk in Zaandam is hier een goed voorbeeld van. Deze basisschool maakt facebookpagina's aan voor ouders en leerkrachten, waarop er bijvoorbeeld adviezen onderling met elkaar worden gedeeld.

Ook zijn er scholen die doen aan huisbezoeken. IKC De Meerpaal in Zoetermeer is hier een goed voorbeeld van. Elk jaar worden er hier aan huisbezoeken gedaan. Helaas gaat dit moeilijker vanwege COVID. Maar desondanks wordt er geprobeerd de ouders zoveel mogelijk te betrekken bij de ontwikkeling van het kind. Zo wordt er via de app Clasdojo gecommuniceerd met de ouders en leerlingen. Het fijne aan deze app is dat hij een ingebouwde vertaler heeft, waardoor ouders in hun eigen taal kunnen volgen wat er wordt gezegd of gedaan.

Gastcolumn Els Rodenburg

Gastcolumn: "In de Corona tijd is ouderbetrokkenheid belangrijker dan ooit."

Els Rodenburg is werkzaam als docent Pedagogiek op De Haagse Hogeschool. Zij is van oorsprong orthopedagoog en heeft veel ervaring opgedaan in de jeugdzorg. Els vindt ouderbetrokkenheid altijd al belangrijk, maar geeft aan dat het juist in de Corona tijd belangrijker is dan ooit. Volgens Els zijn ouders nu meer bereid om hun kinderen en de school te helpen. Dit zorgt ervoor dat het gevoel van samenhang tussen ouders, kinderen en de school toeneemt. Verhoogde ouderbetrokkenheid geeft ouders meer inzichten in hoe zij lastige situaties van hun kinderen kunnen aanpakken en oplossen. Uit onderzoek blijkt dat de thuisbetrokkenheid en de samenwerking tussen de school en de ouders het meeste effect heeft op de ontwikkeling van het kind.

Els is van mening dat ouderparticipatie en ouderondersteuning positieve invloed hebben op de ontwikkeling van een kind. Deze dimensies van ouderbetrokkenheid zijn minder belangrijk gebleken in het schoolsucces van kinderen. Tevens haakt ze in op het begrip "thuisbetrokkenheid". Hier gaat het erom dat ouders zich bekommeren om wat de kinderen op school leren en hier thuis interesse in tonen. Els raadt ouders aan om ook thuis betrokkenheid te tonen naar wat het kind leert op school. Volgens Els komt betrokkenheid van twee kanten. Daarom geeft zij aan dat het ook van belang is dat ouders zelf initiatief tonen, mochten zij betrokken willen worden bij het leerproces van hun kind. Ouders zijn echter niet altijd even betrokken. In de Corona tijd valt het op dat leerkrachten het (digitaal/telefonisch) contact verliezen met sommige leerlingen en ouders. De situatie rond Corona maakt het immers lastig voor ouders om de scholen binnen te komen. In principe is het niet per definitie slecht dat de ouders minder digitaal contact hebben met de school. Zolang het kind maar optimaal kan presteren, zit het wel goed. Dat in tegenstelling tot kinderen bij wie er wél zorgen zijn. Volgens Els zal de leerkracht bij deze leerlingen actiever aan de bel moeten trekken als er sprake is van minimaal contact.

Els weet veel te vertellen over de samenwerking tussen school en ouders. Deze samenwerking gaat niet alleen over de educatieve maar ook de pedagogische samenwerking.

Els is van mening dat deze vormen van ouderbetrokkenheid wél zorgen voor "elkaar leren kennen" als het gaat om de relatie tussen ouders en leerkrachten. "Stel een ouder helpt met gezellige activiteiten op school; dan kent de leerkracht deze ouder en zal het contact wellicht ook soepeler verlopen in de samenwerking.", aldus Els. Zij geeft aan dat de activiteiten op die manier indirect bijdragen aan de andere (invloedrijkere) dimensies. In hoeverre werken leerkrachten en ouders samen? Is er regelmatig contact tussen beide partijen?

Dit zijn een aantal vragen die bij de samenwerking komen kijken. Een leerkracht heeft een belangrijke rol in de opvoeding van een kind, maar de ouders moeten daarin natuurlijk niet worden vergeten. Als de docent merkt dat het kind tegen problemen aanloopt, hoort hij/zij gelijk aan de bel te trekken. Maar ook als de ouder een probleem binnen de opvoeding ervaart, is het van belang dat zij transparant zijn naar de school toe. Bij samenwerking is er immers sprake van wederkerigheid tussen beide partijen. Over het algemeen zijn wij het eens met de uitspraken van Els en kunnen wij ons vinden in de argumenten die zij heeft benoemd. De betrokkenheid van ouders is, volgens ons, ook erg belangrijk en wij zijn ervan overtuigd dat het zeker positieve effecten kan hebben op het schoolsucces van een kind. Hoe meer ouders er betrokken zijn bij de ontwikkeling van het kind, des te beter het kind de gelegenheid krijgt om zich optimaal te kunnen ontwikkelen.

Deze optimale ontwikkeling heeft uiteindelijk ook weer invloed op de prestaties van leerlingen in de klas. Wij zijn van mening dat ouderbetrokkenheid ervoor zorgt dat problemen bij leerlingen beter in kaart gebracht kunnen worden en daardoor sneller een oplossing krijgen. Zoals eerder aangegeven, zal ouderbetrokkenheid het best aansluiten op het leerproces van het kind als de samenwerking van beide kanten komt. Dit betekent echter niet dat ouders altijd aanwezig moeten zijn op de school, maar wel dat zij initiatief en interesse tonen als het gaat om belangrijke schoolzaken of de ontwikkeling van hun kind.

Wij vinden wel dat leerkrachten zich meer mogen verdiepen in de stimulatie van de ouderbetrokkenheid. Ouders mogen meer informatie krijgen over de doelen en positieve gevolgen van ouderbetrokkenheid. Wij zijn ervan overtuigd dat ouders meer behoefte krijgen om betrokken te worden bij de school, zodra zij meer achtergrondinformatie krijgen over de samenwerking tussen de school en ouders

Els Rodenburg, orthopedagoog/docent pedagogiek

KRACHT VAN SAMENWERKING

Een goede samenwerking tussen de ouders en school is essentieel voor de optimale ontwikkeling van het kind. Hierbij is het van belang dat beide kanten gezamenlijk werken en hetzelfde doel nastreven, maar ook dezelfde taal spreken. In het boek 'Samen sterk' heeft Pameijer het over handelingsgericht werken. Dit is ook wel een methode die de basisscholen toepassen in het onderwijs. Bij handelingsgericht werken staat het kind centraal. Hierbij is het doel om het onderwijs en de begeleiding van de kinderen te verbeteren. Het uitgangspunt van deze werkwijze is een goede samenwerking tussen school, ouders en het kind voor goed onderwijs. Hiernaast vraagt dit ook goede communicatie onderling. In de werkwijze van handelingsgericht werken staan er enkele adviezen voor een goede communicatie. Zoals wat verwacht de school van mij als ouder? En wat kunnen wij van de school verwachten? We zullen later nog op deze punten terugkomen.

We hebben het voornamelijk over een goede samenwerking. Maar wat houdt samenwerking in? Volgens Pameijer (2012) is het meer dan alleen informeren van elkaar. Het is actief deelnemen in het onderwijs, zoals meedenken en meedoen als ouder. Waarbij er sprake is van een tweezijdige communicatie. Ouders en leerkrachten praten met elkaar en minder over of tegen elkaar. We weten allemaal dat ouders een grote impact hebben op het schoolsucces van de kinderen. En communicatie is hierbij het sleutelwoord.

Misverstanden kunnen relatief vaak voorkomen, doordat we elkaars intenties niet weten. In het boek 'Samen sterk' hebben ze het over een onderzoek in de praktijk, waarbij blijkt dat veel problemen in de samenwerking van de ouders en leerkrachten ontstaan door misverstanden. Zowel ouders als leerkrachten hebben goede bedoelingen en zijn betrokken bij het kind. Alleen kunnen er wel enkele verwachtingen ontstaan die niet altijd haalbaar zijn. Bijvoorbeeld dat de ouder verwacht dat de leerkracht iets extra doet voor zijn of haar kind. Doordat dit voor de ouder vanzelfsprekend is legt hij of zij dit niet neer bij de leerkracht, waardoor er een misverstand kan ontstaan. Pameijer (2012) geeft in haar boek enkele tips aan ouders over communicatie om misverstanden te voorkomen. Deze kun je vinden op de volgende pagina.

TIPS

- Een leerkracht heeft hetzelfde doel voor uw kind als dat u als ouder heeft.
- Iedereen heeft zijn eigen rollen en taken. Luister goed naar elkaar en neem elkaars kennis en ervaring over.
- Een gesprek op school kan 1 of meerdere doelen hebben. Vraag vooraf wat het doel van een gesprek is, zodat u zich erop kunt voorbereiden. Geef ook uw eigen vragen aan, zodat de leerkracht hier van te voren over kan nadenken.
- Bespreek zorgen die u over uw kind heeft met de leerkracht, maar luister ook naar de zorgen van de leerkracht. Benoem de positieve dingen van uw kind: wat gaat er goed en wat maakt u als ouder trots. Vergeet daarnaast niet om een compliment te geven aan de leerkracht voor haar inzet, want leerkrachten hebben dit ook nodig.
- Er kunnen ook samen doelen geformuleerd worden voor uw kind. Vergeet niet dat de leerkracht mag beslissen over onderwijsdoelen en u als ouder over de opvoedingsdoelen.
- Vraag naar de leerontwikkeling van uw kind en hoe u deze kunt ondersteunen. Geef wel duidelijk uw grenzen aan als iets niet haalbaar is.
- Betrek uw kind zoveel mogelijk bij de samenwerking, zoals het bijwonen van een gesprek. Hierbij kunt u vragen of uw kind ook vragen heeft voor de leerkracht.
- De school heeft een onderwijs- en ondersteuningsroute waaraan ze zich houden. Als er problemen ontstaan, kunt u vragen aan de leerkracht in welke stap uw kind zich bevindt en wat u als ouder hierin kunt betekenen.
- Maak heldere afspraken met elkaar en geef duidelijk aan wie wat gaat doen. Als deze afspraken niet haalbaar zijn, geef het van tevoren aan bij de leerkracht.
- Waardeer het gesprek over uw kind met de leerkracht. Als het initiatief vanuit de leerkracht komt, bedank haar hiervoor. En als het vanuit u komt, bedank de leerkracht voor het accepteren van het gesprek.

"OUDERS HEBBEN DE MEESTE INVLOED OP HET LEESPLEZIER VAN DE KINDEREN."

*Respondent: Jorien Cohen
Jorien Cohen is werkzaam als
leesconsulent op IKC De Meerpaal en
streeft naar leesplezier van de kinderen.*

Samenwerking

De Bibliotheek Zoetermeer werkt niet alleen samen met de school, maar ook met allerlei andere instanties. De omgeving, de ouders en de leerkrachten spelen hier een belangrijke rol bij. De samenwerking tussen IKC De Meerpaal en de bibliotheek is efficiënt voor de kinderen op de school. De bibliotheek bevindt zich in het schoolgebouw en leent allerlei boeken uit aan de leerlingen. Vanuit de Bibliotheek Zoetermeer worden er activiteiten voor kinderen georganiseerd, waarbij de taalontwikkeling door leesplezier wordt gestimuleerd. Er worden onder andere activiteiten op de school georganiseerd voor de ouders en kinderen door bij klassen langs te gaan met boeken, zodat de kinderen zelf kunnen kiezen welk boek zij graag zouden willen lezen. Ook mogen de kinderen vijf boeken uit de bibliotheek voor henzelf kiezen, zodat zij het op de school kunnen lezen. Daarnaast krijgen zij ook boeken die zij thuis mogen lezen. Bovendien wordt er aandacht besteed aan kinderen van de taalklassen. Hierbij is het belangrijk dat de kinderen van lezen een gewoonte maken. Het lezen in een andere taal is hierdoor geen probleem. De bibliotheek is voor alle kinderen op de school toegankelijk ongeacht hun niveau.

Ouderbetrokkenheid

Ten eerste is het heel belangrijk dat de ouders zijn betrokken op de school. Dit, omdat de ouders de meeste invloed hebben op het leesplezier van de kinderen. Zo wordt er ook aan de ouders gedacht. De ouderkamer is hier een voorbeeld van. Tijdens de ouderkamer worden er ook presentaties gegeven om te laten zien dat het heel belangrijk is dat ouders boeken lezen en laten lezen. Dit is ook toegankelijk in alle talen. Het doel van de Bibliotheek Zoetermeer is om voor ouders en kinderen het leesplezier te bevorderen. Het draait hier dus niet alleen om de Nederlandse taal, maar het draait erom dat het lezen een gewoonte wordt voor ieder kind. Een voorbeeld is dat kinderen die de taal matig beheersen, boeken krijgen waarin juist heel veel plaatjes zijn afgebeeld, zodat zij hier hun eigen verhaal van kunnen maken. Dit, in tegenstelling tot boeken die bijna geen plaatjes hebben en vol zitten met tekst. Ook worden er nieuwsbrieven uitgedeeld zodat de ouders ook op de hoogte blijven wat de bibliotheek te bieden heeft. Er zijn namelijk thema's per jaar en er lopen ook campagnes (voorleeswedstrijden) gedurende het jaar. Boekstart is hier ook een voorbeeld van. De ouders kunnen in aanmerking komen voor een koffertje waarin boeken zijn voor beginnende lezers. Dit wordt vanuit de gemeente geregeld.

Activiteiten

Wat IKC De Meerpaal nou zo speciaal maakt, zijn natuurlijk ook de activiteiten die zowel door hen als door de bieb wordt georganiseerd. Ten eerste beginnen ze al vanaf groep 1 met activiteiten aanbieden. De Baby- peuter- kleuter markt is hier een voorbeeld van. Hiermee proberen zij op een speelse wijze de kinderen en hun ouders of verzorgers met elkaar in contact te brengen door middel van taal. Vanaf groep 3 worden er ook programma's neergezet voor beginnende lezers. In groep 6 krijgen de kinderen boeken die zij kunnen lezen op de school. Aan de hand van deze boeken worden er tentoonstellingen gehouden in het Stadstheater. Vanaf groep 7 en 8 zijn er ook voorleeswedstrijden. Uiteraard worden er boekpromoties gehouden waarbij kinderen zelf mogen kiezen en het kunnen presenteren aan de ouders in de ouderkamer. Bovendien moeten wij de Kinderboekenweek niet vergeten!

‘HET DOEL IS OM LEESPLEZIER TE VERGROTEN, OF DAT NOU IN HET NEDERLANDS IS OF NIET ALS HET PLEZIER ER MAAR BLIJFT. HET IS DE BEDOELING DAT ZE ER EEN GEWOONTE VAN MAKEN.’

HET BELANG VAN TAAL

Het goed beheersen van de Nederlandse taal zorgt ervoor dat de leerlingen later in de maatschappij goed kunnen presenteren. Ook zorgt het voor het behalen van een hoger opleidingsniveau, maar ook voor een goede baan in de toekomst. Het rijke taalaanbod zorgt voor een optimale taalontwikkeling bij een kind, dat zowel door de ouders en de school gestimuleerd kan worden (Funkkink & Oostdam, 2016).

Leerlingen die de Nederlandse taal als moedertaal hebben beheersen zo een 12.000 tot 17.000 woorden aan het einde van de basisschool. De leerlingen die de Nederlandse taal als tweede taal hebben beheersen rond de 8.000 tot 12.000 woorden aan het einde van de basisschool. Dat betekent, dat scholen waarbij veel leerlingen meertalig zijn meer aandacht nodig is voor taal. Om een woordenschat van 15.000 woorden te kunnen beheersen horen de leerlingen gedurende acht jaar, elke dag negen tot tien nieuwe woorden te leren (Funkkink & Oostdam, 2016).

Aandacht voor de woordenschat is erg van belang, omdat het een grote voorspeller is voor leesvaardigheid. Dit wordt ook merendeels gestimuleerd door het lezen van boeken. In de leerboeken van de kinderen, die ze voor de les gebruiken worden er zo'n 10.000 woorden geteld. In de prentboeken en leerboeken van de schoolbibliotheek worden er veel meer woorden geteld. In deze boeken wordt veel gebruik gemaakt van verschillende woorden, waardoor de woordenschat van de kinderen zich uitbreidt. De leerlingen die aan woordenschat willen werken horen niet alleen aandachtig naar de leerkracht te luisteren en leerboeken door te nemen, maar ook veel te lezen (Funkkink & Oostdam, 2016). Indien ze het niet zelf kunnen lezen moet er veel voorgelezen worden. Dit is ook wel de tweede belangrijke lijn van taalonderwijs, namelijk de ontwikkeling van taalvaardigheid.

Lezen en woordenschat zijn twee aspecten die erg belangrijk zijn. Als je veel woorden kent, zal je ook makkelijker en sneller een tekst kunnen lezen (Funkkink & Oostdam, 2016). Door veel te lezen vergroot je je woordenschat. Zo blijkt er uit een onderzoek, dat kinderen die 15 minuten op een dag lezen 1 miljoen woorden per jaar lezen. Dit komt erop neer dat ze 1000 nieuwe woorden per jaar leren (Funkkink & Oostdam, 2016). Hierdoor is het erg belangrijk dat kinderen van jongs af aan leren om plezier te ervaren in het lezen. Dit kunnen ouders doen door een boek voor te lezen. De meeste ouders besteden vanuit zichzelf ook veel aandacht hieraan, maar er zijn ook ouders die hierin ondersteuning nodig hebben. Hierdoor is er vanuit de overheid een Boekstart ontwikkeld voor kinderen tussen de 0 en 4 jaar. Dit is een programma om ouders te stimuleren om vroegtijdig voor te lezen aan hun kinderen. Daarnaast krijgen de ouders na de geboorte van hun kind een gratis koffer mee met daarin baby en liedjesboeken met een CD en de mogelijkheid om kinderen aan te melden bij de lokale bibliotheek. Verder kunnen ouders ook gebruik maken van de Voorleesexpress. Gedurende een half jaar komen er vrijwilligers op huisbezoek, die een boek voorlezen aan het kind en ouders hierin stimuleren. Bij het actief deelnemen aan deze voorzieningen zorgt het ervoor dat de taalontwikkeling van het kind wordt vergroot en de behoefte aan de bibliotheek stijgt (Funkkink & Oostdam, 2016).

Om het beste uit een kind te kunnen halen zijn er enkele interventieprogramma's ontwikkeld. Bij alle interventieprogramma's gaat het erom dat de taalontwikkeling van het kind extra wordt gestimuleerd met de daarvoor bedoelde schooldag, vakantie of zomerschool. Het is ook van belang dat de leerkracht na het interventieprogramma, ook ondersteuning biedt aan de kinderen op het gebied van taal. Enkele interventieprogramma's zijn: VVE programma of schakel- en kopklassen. VVE staat voor: voor- en vroegschoolse educatie. Dit programma is bedoeld voor kinderen vanaf 2,5 jaar tot met 4 jaar. Er worden diverse programma's aangeboden om de kinderen goed voor te bereiden voor op de basisschool. Het programma richt zich voornamelijk op het wegwerken van achterstanden. Ook wordt er aandacht besteed aan de motorische, sociaal-emotionele en cognitieve ontwikkeling van de kinderen. Een ander interventieprogramma is het aanbod van de schakelklassen. In de schakelklassen krijgen de kinderen één jaar lang op een intensieve manier taalonderwijs. De nadruk wordt gelegd op het wegwerken van taalachterstanden bij de kinderen.

De basisschool De Meerpaal besteedt ook veel aandacht aan taal. De taal staat centraal op De Meerpaal. Hierdoor krijgen de kinderen veel lessen over taal, lezen en rekenen. Dit doen ze om de kinderen een groot woordenschat te laten creëren. Naast het bieden van het regulier onderwijs waar veel taalaanbod is voor de kinderen, wordt er ook mogelijkheid aangeboden voor de kinderen die nieuw zijn in Nederland en de taal niet beheersen. Om deze kinderen niet buiten de boot te laten vallen heeft de basisschool De Meerpaal enkele voorzieningen. Zo worden er taalklassen aangeboden aan kinderen die de Nederlandse taal niet beheersen. Deze taalklassen bestaan uit twee niveaus. Niveau 1 is voor de kinderen die geen Nederlands kunnen spreken en niveau 2 voor kinderen die nog extra aandacht nodig hebben, om zo goed mogelijk te kunnen aansluiten aan de bovenbouw. Tevens worden er ook door middel van samenwerking met Piëzo taallessen verzorgd voor de ouders die daar behoefte aan hebben.

"HET IS EEN DEEL VAN HUN IDENTITEIT."

Respondent: Janke Singelsma

Janke Singelsma is een docent en daarnaast werkt ze bij het lectoraat meertaligheid en geletterdheid op NHL Stenden Hogeschool. Ze heeft het project Taal Yn Byld opgericht.

Taal Yn Byld

Taal Yn Byld (lees: Taal In Beeld) is een project dat is gestart in Friesland. Dit project is opgericht voor kinderen in de basisschoolleeftijd in 2018, doordat Janke Singelsma les gaf in een dorpje in Friesland. Er wordt verwacht dat er in deze school helemaal geen kinderen met een migratieachtergrond zijn, maar dat is niet het geval. Janke Singelsma wilde een mooi project starten voor haar dorp en de kinderen uit haar klas waren haar inspiratie. Tijdens de feestdagen vroeg zij aan een meisje uit haar klas of zij in het Mongools een liedje kon zingen. Nadat het meisje het liedje had gezongen, vond de rest van de kinderen het geweldig om een andere taal te horen in de klas. Hierna kwamen er gesprekken in de klas, waardoor de andere kinderen ook meer lieten horen van hun eigen achtergrond. "Het is een deel van hun identiteit", aldus, Janke Singelsma. Janke vindt het belangrijk dat de identiteit wordt gewaarborgd van de kinderen. Zij vindt dat er weinig verbinding wordt gemaakt tussen het kind en zijn ware achtergrond. Taal Yn Byld is een project, waarbij kinderen hun eigen migrantenachtergrond laten zien in samenwerking met de ouders. Kinderen krijgen belangstelling voor hun eigen taal en achtergrond en de ouders worden geïnterviewd, waardoor zij eigenlijk experts zijn van hun eigen taal. In het kader van de culturele hoofdstad heeft het project ook een digitale versie, vanwege Covid-19. Het doel van Taal Yn Byld is dat de kinderen hun eigen identiteit waarborgen, verkennen en laten zien. Daarnaast wil men dat er meer acceptatie komt voor verschillende culturen. Kinderen met een migratieachtergrond leren in hun eerste levensjaren hun moedertaal. Dit is een deel van hun identiteit en Taal Yn Byld wil dit juist naar voren brengen.

Taal Yn Byld en ouderbetrokkenheid

Het project Taal Yn Byld werd opgestart met de verwachting dat de ouders zouden participeren, maar de opkomst was groter dan dat er werd verwacht. De ouders vonden het juist leuk om mee te doen en te vertellen over hun eigen cultuur. Dit zorgde ervoor dat de ouders meer betrokken waren bij de school en een sterkere relatie creëerden met de leerkrachten. Ouders kwamen met de verhalen, omdat zij zich gehoord voelden. Juist hierom waren zij bereid om mee te helpen. Een voorbeeld van zo een verhaal is die van een Marokkaanse vrouw, die samen met haar dochter naar de tandarts moest. Mevrouw Singelsma was op dat moment bezig met de opname voor de video van Taal Yn Byld en de Marokkaanse vrouw zag hoe leuk haar dochter dat vond, waardoor zij de afspraak had verplaatst en zelf meedeed aan de opname. Tijdens de opname kwam er naar voren dat de Marokkaanse vrouw iets wilde meegeven aan de jeugd van tegenwoordig. Hiermee liet zij zien dat zij daadwerkelijk mee wilde doen en dat zij haar participatie ook belangrijk vond. Dat Taal Yn Byld nu online is, wil niet betekenen dat het een obstakel is voor kinderen en ouders. Uit ervaring is er gebleken dat de ouders wel slordig zijn met het behalen van de deadline, maar toch deden zij hun best om betrokken te blijven. Een voorbeeld hiervan is dat er zelfs ouders waren die analfabeet waren en dat de kinderen zelf hun uiterste best deden om iets op te schrijven.

“Taal kan een bruggetje zijn om mensen met elkaar te verbinden.”

Verskil tussen Friesland en Zuid-Holland

Je zou denken dat er verschil zou zijn tussen Friesland en Zuid-Holland, aangezien in Zuid-Holland meer kinderen met een migratieachtergrond wonen dan in Friesland. Volgens Janke Slingelsma is dit niet het geval. In Friesland zijn er juist mensen met verschillende migratieachtergronden. Er moet echter wel meer aandacht komen voor de cultuur van het kind. “Ik denk dat je dan meer bereikt dan wanneer je de cultuur van een kind weg moet gooien”. Dit waren de woorden van Janke Singelsma.

Respondent: Janke Singelsma

ACTIVITEIT

Taal Yn Byld

Op de voorgaande twee bladzijden staat het interview over Taal Yn Byld. Het laat heel mooi zien dat de ouders of verzorgers betrokken zijn bij de school en kinderen. Juist hierom is er een activiteit opgesteld voor de kinderen en de ouders. Door de tijd waar we ons op dit moment in bevinden, is er een COVID-19 versie uitgekomen van Taal Yn Byld. Dit houdt in dat het project ook nu nog uitgevoerd kan worden.

Project #TaalTroost is een project, speciaal vanuit Inspirerend Meertalig Onderwijs ontwikkeld voor groep 5 t/m 8. Met #TaalTroost gaan kinderen via Facetime of Skype met oma of opa in gesprek. Dit kan natuurlijk ook gewoon face to face met de ouders. Tijdens het gesprek gaan leerlingen op zoek naar een taalschat, die buurtgenoten blij kan maken en troost kan geven in deze vreemde verwarrende tijd. Vanuit deze gesprekken maken kinderen een poster. De posters hangen zichtbaar voor de ramen van de school, in de buurt, bij winkels of zijn op grote doeken gedrukt om op te hangen.

Door mee te doen met #TaalTroost verrassen de kinderen de omgeving van hun school met prachtige taalTroostposters. Dit project is op 20 april 2020 gestart op OBS de Opslag in Wommels. Deze school heeft het doorgegeven aan een volgende school en nu zou het natuurlijk geweldig zijn wanneer het project zich als een olievlek verspreidt en er op heel veel plekken mooie posters van troost verschijnen.

Als toevoeging hebben wij het idee om tijdens de online lessen, waar mogelijk, de kinderen de posters te laten presenteren. Wat hebben ze nou allemaal op de poster gezet en waarom? Ook kunnen zij de ouders uitnodigen om de poster samen met hun kind kort te presenteren. Hierbij kunnen de ouders ook de cultuur toelichten waar nodig. Op de volgende pagina kunt u een hulpblad vinden, die u begeleidt naar de taalschat. Ook wordt er opdracht van #TaalTroost duidelijker beschreven op pagina 27. Succes!

fun

love and joy

Hulpblad 1: Op zoek naar een taalschat

Welke vragen ga je stellen?

.....
.....
.....
.....
.....

Je kunt ook de volgende vragen gebruiken:

- Wat vond je vroeger een mooi/grappig/bijzonder liedje in je moedertaal?
- Wat vond je vroeger een mooi/grappig/bijzonder gedichtje in je moedertaal?
- Of weet je gewoon een mooie/grappige/bijzondere zin in je moedertaal?
- Wat vond je er mooi/grappig/bijzonder aan?
- Vond je het mooi/grappig/bijzonder klinken?
- Werd je er blij van?
- Of verdrietig?
- Waar ging het over?
- In welke taal is het?
- Wanneer werd het gezongen?

Kies nu samen de allermooiste zin. Schrijf de zin hieronder op.

.....
.....
.....

In welke taal is deze zin?

.....

Wat betekent deze zin in het Nederlands en/of Fries?

.....
.....
.....
.....

Opdracht 2: Deel jouw taalschat!

Je hebt een taalschat gevonden, hartstikke mooi!
Nu willen we die graag delen met anderen, zodat ook zij kunnen genieten van deze taalschat. Dit doen we door er een poster van te maken.

- A:** Bedenk goed wat voor plaatje of voorstelling bij jouw taalschat past. Hoe ziet dat eruit? Maak 2 schetsen voor een ontwerp. Gebruik hiervoor Hulpblad 2.
- B:** Zijn je schetsen af? Mooi!
Kies één van de 2 schetsen uit die je verder uit gaat werken. Vul de andere vragen op het hulpblad in.
- C:** Je hebt er nu goed over nagedacht. Je kunt aan de slag met jouw poster!

Een paar voorbeelden ter inspiratie:

Hulpblad 2: Deel jouw taalschat

Maak hier 2 schetsen voor een ontwerp van jouw poster.

Denk goed na over waar jouw tekst komt te staan.

Het is natuurlijk belangrijk dat mensen jouw zin, jouw Taalschat, goed kunnen zien en lezen.

Hoe ga je de poster maken? Let op: leg je vel goed neer, zoals op de voorbeelden (staand).

Je kunt tekenen, schilderen, plakken....

.....

Welke materialen heb je nodig?

Denk aan een groot vel papier, stiften, verf, stof, wasco, tijdschriften, plaatjes, lijm....

Het is juist leuk om met verschillende materialen te werken!

.....

.....

.....

Hoe zet je jouw Taalschat op de poster?

Stempelen, letters uitknippen en op plakken, verven, schrijven....

Als je schrijft, doe dit dan met een dikke stift, zodat jouw tekst goed is te lezen.

.....

.....

WERKEN AAN TAALVAARDIGHEID

Het goed beheersen van de Nederlandse taal zorgt ervoor dat de leerlingen later in de maatschappij beter kunnen presenteren. Ook zorgt het voor het behalen van een hoger opleidingsniveau, maar ook voor een goede baan in de toekomst. Het rijke taalaanbod zorgt voor een optimale taalontwikkeling bij een kind, dat zowel door de ouders en de school gestimuleerd kan worden.

Leerlingen die de Nederlandse taal als moedertaal hebben beheersen leren 12.000 tot 17.000 woorden aan het einde van de basisschool. De leerlingen die de Nederlandse taal als tweede taal hebben beheersen rond 8.000 tot 12.000 woorden aan het einde van de basisschool. Dat betekent, dat scholen waarbij veel leerlingen meertalig zijn meer aandacht nodig is voor taal. Om een woordenschat van 15.000 woorden te kunnen beheersen horen de leerlingen gedurende acht jaar, elke dag negen tot tien nieuwe woorden te leren.

Aandacht voor de woordenschat is erg van belang, omdat het een grote voorspeller is voor leesvaardigheid. Dit wordt ook merendeels gestimuleerd door het lezen van boeken. In de leerboeken van de kinderen, die ze voor de les gebruiken worden er zo'n 10.000 woorden geteld. In de prentboeken en leerboeken van de schoolbibliotheek worden er veel meer woorden geteld. In deze boeken wordt veel gebruik gemaakt van verschillende woorden, waardoor de woordenschat van de kinderen zich uitbreidt. De leerlingen die aan woordenschat willen werken horen niet alleen aandachtig naar de leerkracht te luisteren en leerboeken door te nemen, maar ook veel te lezen. Indien ze het niet zelf kunnen lezen moet er veel voorgelezen worden. Dit is ook wel de tweede belangrijke lijn van taalonderwijs, namelijk de ontwikkeling van taalvaardigheid.

Lezen en woordenschat zijn twee aspecten die erg belangrijk zijn. Als je veel woorden kent, zal je ook makkelijker en sneller een tekst kunnen lezen. Door veel te lezen vergroot je je woordenschat. Zo blijkt er uit een onderzoek, dat kinderen die 15 minuten op een dag lezen 1 miljoen woorden per jaar lezen. Dit komt erop neer dat ze 1000 nieuwe woorden per jaar leren. Hierdoor is het erg belangrijk dat kinderen van jongs af aan leren om plezier te ervaren in het lezen. Dit kunnen ouders doen door een boek voor te lezen. De meeste ouders besteden vanuit zichzelf ook veel aandacht hieraan, maar er zijn ook ouders die hierin ondersteuning nodig hebben. Hierdoor is er vanuit de overheid een Boekstart ontwikkeld voor kinderen tussen de 0 en 4 jaar. Dit is een programma om ouders te stimuleren om vroegtijdige voor te lezen aan hun kinderen. Daarnaast krijgen de ouders na de geboorte van hun kind een gratis koffer mee met daarin baby en liedjesboeken met een CD en de mogelijkheid om kinderen aan te melden bij de lokale bibliotheek. Verder kunnen ouders ook gebruik maken van de Voorleesexpress. Gedurende een half jaar komen er vrijwilligers op huisbezoek, die een boek voorlezen aan het kind en ouders hierin stimuleren. Bij het actief deelnemen aan deze voorzieningen zorgt het ervoor dat de taalontwikkeling van het kind wordt vergroot en de behoefte aan de bibliotheek stijgt.

Om het beste uit een kind te kunnen halen zijn er enkele interventieprogramma's ontwikkeld. Bij alle interventieprogramma's gaat het erom dat de taalontwikkeling van het kind extra wordt gestimuleerd met de daarvoor bedoelde schooldag, vakantie of zomerschool. Het is ook van belang dat de leerkracht na het interventieprogramma's ook ondersteuning biedt aan de kinderen op het gebied van taal. Enkele interventieprogramma's zijn: VVE programma of schakel- en kopklassen. VVE staat voor, voor- en vroegschoolse educatie. Dit programma is bedoeld voor kinderen vanaf 2,5 jaar tot met 4 jaar.

TAAL STAAT CENTRAAL OP DE MEERPAAL

Er worden diverse programma's aangeboden om de kinderen goed voor te bereiden voor op de basisschool. Het programma richt zich voornamelijk op het wegwerken van achterstanden. Ook wordt er aandacht besteed aan de motorische, sociaal-emotionele en cognitieve ontwikkeling van de kinderen. Een ander interventieprogramma is het aanbod van de schakelklassen. In de schakelklassen krijgen de kinderen één jaar lang op een intensieve manier taalonderwijs. De nadruk wordt gelegd op het wegwerken van taalachterstanden bij de kinderen.

De basisschool De Meerpaal besteedt ook veel aandacht aan taal. De taal staat centraal op De Meerpaal. Hierdoor krijgen de kinderen veel lessen over taal, lezen en rekenen. Dit doen ze om de kinderen een groot woordenschat te laten creëren. Naast het bieden van het regulier onderwijs waar veel taalaanbod is voor de kinderen. Wordt er ook de mogelijkheid aangeboden voor de kinderen die nieuw zijn in Nederland en de taal niet beheersen. Om deze kinderen niet buiten de boot te laten vallen, heeft IKC De Meerpaal enkele voorzieningen. Zo worden er taalklassen aangeboden aan kinderen die de Nederlandse taal niet beheersen. Deze taalklassen bestaan uit twee niveaus. Niveau 1 is voor de kinderen die geen Nederlands kunnen spreken en niveau 2 voor kinderen die nog extra aandacht nodig hebben, om zo goed mogelijk te kunnen aansluiten aan de bovenbouw. Tevens worden er ook door middel van samenwerking met Piëzo taallessen verzorgd voor de ouders die daar behoefte aan hebben.

“Van doen, leer je het meest.”

Respondent: Heleen Nijtmans

Heleen Nijtmans is de groepsleerkracht van groep 3 op IKC De Meerpaal. Zij heeft het vorige schooljaar gewerkt in een van de taalklassen op De Meerpaal en weet daarom veel te vertellen over het taalonderwijs binnen het integraal kind centrum.

Populatie IKC De Meerpaal

IKC De Meerpaal trekt veel niet-Nederlandse kinderen aan. Op het integraal kind centrum zitten er weinig kinderen die de Nederlandse taal goed beheersen. De leerlingen op school komen uit veel diverse landen. Er is een keer geteld hoeveel verschillende achtergronden er op de school te vinden zijn en de uitkomst was 30. Een aantal van deze achtergronden waren: Syrië, Polen, Zuid-Afrika, Brazilië, Duitsland, Ethiopië. De populatie op IKC De Meerpaal is dus erg divers. In groep 3 van Heleen Nijtmans zitten er momenteel maar 2 kinderen die afkomstig zijn uit Nederland.

Taalklassen

IKC De Meerpaal is een school waar (de Nederlandse) taal tot leven komt. Op de school zijn er drie aparte taalklassen. Kinderen van 4,5 en 6 jaar komen instromen in groep 1, 2 en 3. Kinderen die ouder zijn dan 10 jaar, beginnen in taalklas 1 of 2. Taalklas 1 is bedoeld voor kinderen die nog geen Nederlands spreken. In taalklas 1 zitten kinderen met allerlei verschillende leeftijden en culturele achtergronden. Het doel is om zo snel mogelijk de Nederlandse taal te leren. In taalklas 2 worden de kinderen voorbereid voor de leerstof van groep 6, 7 en 8. Binnen de taalklassen wordt er een methode gebruikt (naam methode). Met behulp van deze methode wordt er veel aandacht besteed aan woordenschat en geoefend met verhalen. De taalklas waarin Heleen vorig jaar werkte, telde 12 leerlingen. Het belangrijkste voor haar is dat de kinderen veel dingen doen in plaats van alleen achter een lesboek te zitten. “Van doen, leer je het meest.”, aldus Heleen. Heleen maakte ook uitstapjes met haar taalklas. Zo ging zij wel eens naar de supermarkt met haar leerlingen. Na dit uitstapje betrok zij de geleerde stof ook weer in de klas. Zo maakt ze bijvoorbeeld een supermarkthoek in de klas of gebruikte ze veel materiaal. Dit kon groente of fruit zijn, maar bijvoorbeeld ook kleding van de supermarkt.

Taalklassen en niveaus

Op De Meerpaal wordt er gewerkt met een schema, dat is ontwikkeld voor de verschillende taalniveaus. Wanneer een leerling geen Nederlands spreekt, moeten de leerkrachten soms andere manieren bedenken om te communiceren. Zo wordt er bijvoorbeeld gecommuniceerd met behulp van gebaren of tekeningen om de communicatie te verduidelijken. Heleen vraagt zich dan vaak af hoe een leerling wil leren, zodat zij haar lesstof kan aanpassen op de leerbehoefte en het niveau van haar leerling. De leerlingen hoeven niet allemaal op hetzelfde taalniveau te zitten om over te gaan.

Taalklassen en sociaal-emotionele ontwikkeling

Volgens Heleen moet elk individu gezien en gehoord worden, mocht een leerling zich op zijn/haar gemak willen voelen in de klas. In de taalklassen wordt er aandacht besteed aan de sociale vaardigheden van een kind om ervoor te zorgen dat de kinderen zich op hun gemak voelen. Dit wordt onder andere gedaan met de sociale vaardigheidsmethode Team up. Ook volgen de leerkrachten regelmatig cursussen die te maken hebben met de sociaal-emotionele toestand van leerlingen. Heleen heeft vrij recent nog een cursus gehad over het omgaan met trauma's. Tot slot loopt er op school een project, genaamd: Jonge Helden. Tijdens dit project wordt er aandacht besteed aan het thuisland van de leerlingen. De lessen van Jonge Helden worden georganiseerd door gastdocenten. De gastdocenten ondernemen samen met de leerlingen verschillende activiteiten, waaronder tekenen en schrijven. Ook dit helpt de leerlingen meer om zich op hun gemak te voelen in de klas.

"Hoe mooi is het nou als een leerling iets niet in het Nederlands begrijpt bij een vak en dit alsnog door een klasgenoot uitgelegd kan krijgen in zijn eigen taal?"

Taalklassen en ouderbetrokkenheid

De ouders worden betrokken bij meerdere dingen op IKC De Meerpaal, waaronder de ouderkamer. Dit gebeurt, omdat het van belang is dat ouders de Nederlandse taal beheersen. De communicatie en ouderbetrokkenheid gaat, volgens Heleen, moeizamer als de ouders geen Nederlands spreken. Daarom sluit de school vaak aan bij wat de ouders wel kunnen. Bijvoorbeeld het samen koken met kinderen.

Stimulatie taalonderwijs ouders

IKC De Meerpaal is er erg op gericht om de Nederlandse taal aan kinderen te leren. Communicatie op zich is, volgens Heleen, een uitdaging en leerkrachten zijn zich hier erg bewust van. Doordat ouders de Nederlandse taal niet altijd zo goed begrijpen, richt De Meerpaal zich ook op de stimulatie van taalonderwijs voor ouders. De leerkrachten gebruiken veel materialen en maken regelmatig handleidingen. Daarnaast maken zij gebruik van de app Classdojo. Deze app zorgt ervoor dat ouders kunnen meekijken met hun kind. Classdojo maakt het mogelijk om informatie te vertalen naar de taal die de ouders thuis spreken. Tot slot heeft De Meerpaal elke woensdagochtend een ouderkamer opgericht voor de ouders van de leerlingen, zodat ouders ook op die manier meer betrokken worden bij het taalonderwijs op

de school. Als kinderen in Nederland komen wonen, wordt er meestal van hen verwacht dat zij in de klas Nederlands spreken. Volgens Heleen is dit niet altijd nodig. Kinderen hebben houvast aan wat ze kunnen, daarom vindt zij het belangrijk dat leerlingen de mogelijkheid krijgen om dingen aan elkaar uit te leggen in hun eigen taal. "Hoe mooi is het nou als een leerling iets niet in het Nederlands begrijpt bij een vak en dit alsnog door een klasgenoot uitgelegd kan krijgen in zijn eigen taal?", aldus Heleen. De leerkrachten op De Meerpaal hebben kort geleden nog een cursus gehad over de stimulatie van het taalonderwijs. Zij hebben tijdens de cursus meer informatie gekregen over hoe zij kunnen omgaan met kinderen die onderling in de klas een andere taal spreken. De kennis hierover passen zij toe in de praktijk.

Om de taalontwikkeling van kinderen te stimuleren staat, volgens Heleen, voorlezen op nummer één. Voorlezen is heel belangrijk voor het stimuleren van de Nederlandse taal. Een goed voorbeeld van een organisatie die veel aandacht besteedt aan voorlezen is de vrijwilligersorganisatie 'De VoorleesExpress'. Het programma van De VoorleesExpress duurt 20 weken. Elke week wordt er één dag op een vast tijdstip voorgelezen. Heleen raadt het aan om je als gezin aan te melden bij De VoorleesExpress. Op nummer twee in de stimulatie van taalontwikkeling noemt Heleen de betrokkenheid van ouders en leerlingen bij de school. Heleen ziet ook een voordeel in het Corona onderwijs. Het voordeel is volgens haar dat de ouders mee kunnen kijken met de kinderen. Hierdoor leren niet alleen de kinderen de Nederlandse taal, maar ook de ouders.

Respondent: Heleen Nijtmans

Multiculturele recepten

Welkom in de keuken van cultuur. In deze keuken zult u een avontuurlijke rit maken door wereldlijke gerechten die afkomstig zijn van verschillende culturen. Hoe leuk is het dat er in deze Coronatijd recepten met elkaar uitgewisseld kunnen worden? Eten verbindt immers mensen met elkaar. Het geeft het gevoel van saamhorigheid weer en mensen voelen zich meestal blijer wanneer het gaat om lekker eten. Op de volgende bladzijden kunt u verschillende recepten vinden, die de studenten speciaal voor u hebben samengesteld. Wij weten dat het erg jammer is dat bepaalde activiteiten, zoals het Kerstdiner, dit schooljaar niet door zijn gegaan. Juist hierom is het toch nog fijn om verschillende gerechten én een snufje cultuur van anderen te proeven. Hoe gaaf en leuk is dat?

Ouders, verzorgers, zussen, broers en kinderen, deze recepten zijn speciaal voor jullie opgesteld. Dus voelt u zich helemaal vrij om in de keuken te staan en deze recepten uit te voeren. Geniet samen van het voorbereiden en koken van de gerechten! IKC De Meerpaal zou het natuurlijk ook heel gaaf vinden als u foto's maakt van de recepten en deze opstuurt naar meerpaal@opoz.nl

Irakese dolma

INGREDIËNTEN

- 150 gram rijst
- 150 gram gehakt
- Zonnebloemolie
- 2 knoflookteentjes
  - Peper
  - Zout
- 1 klein blik tomatenpuree
  - 2 tomaten
  - Paprika
  - Druivenbladeren
  - Uien
- Dolma kruiden (Dit kunt u vinden in een Turkse winkel.)

Bereiding

Snijd de knoflook en tomaat klein in blokjes. Pak een grote bak waar alles in past. Voeg vervolgens 150 gram rijst, 150 gram gehakt, 2 teentjes knoflook, een schuitje zonnebloemolie, peper, zout tomatenpuree, dolma kruiden en de blokjes tomaat toe. Meng dit allemaal goed door met je handen. Hol de paprika's uit, haal de uien laagje voor laagje los en maak de druivenbladeren schoon. Vul de uien, paprika en druivenbladeren met de rijst vulling. Leg de groentes in een grote pan en giet er 100 ml water bij. Zet de pan 30 minuten op een medium vuurtje aan de kook. En klaar is Kees!

(: أتمنى لك وجبة شهية

Surinaamse nasi kip

2 PORTIES - VOORBEREIDINGSTIJD: 20 MIN - TOTALE TIJD: 2,5 UUR

INGREDIËNTEN KIP

6 DRUMSTICKS
1 EL / KIPKRUIDEN
1 TABLET KIPPENBOUILLON
1/2 THEELEPEL / CHILIPOEDER
1/2 THEELEPEL / GEMBERPOEDER
1 EL / ZOETE KETCHAP
1 EL / ZOUTE KETCHAP
1 THEELEPEL KNOFLOOKPOEDER
1 RODE UI
1 SCHEUTJE OLIE

INGREDIËNTEN NASI

200 GRAM BASMATI RIJST
1 SCHEUTJE OLIE
2 EETLEPELS OLIE
1 RODE UI
2 TEENTJES KNOFLOOK
1 EL / ZOETE KETCHAP
1 EL / ZOUTE KETCHAP
1 EL / NASI KRUIDEN
2 LAURIERBLAADJES
1/2 THEELEPEL LAOSPOEDER
6 PIMENTBALLETTJES
50 GRAM BEVRoren DOPERWTEN

BEREIDING KIP

Zet de oven op de hetelucht stand.
Verwarm de oven 15 minuten voor op
160 °.

Doe de 6 drumsticks in een ovenschaal. Doe vervolgens 1 el kipkruiden, 1/2 theelepel chilipoeder, 1/2 theelepel gemberpoeder, 1 el zoete ketchup, 1 el zoute ketchup, 1 theelepel knoflookpoeder en 1 scheutje olie in de ovenschaal. Knijp het kippenbouillon tablet fijn boven de drumsticks. Mix dit geheel met een lepel door elkaar.

Snijd vervolgens 1 rode ui in dunne ringen en strooi dit over de 6 drumsticks heen.

Zet de oven op 180 °. Doe nu de ovenschaal met de gekruide kip voor 60 minuten in de oven.
Haal de kip na 60 minuten uit de oven. Deze is nu goudbruin en dus ook klaar!

BEREIDING NASI

Was de 200 gram rijst onder de kraan totdat het spoelwater helder is. Kook de basmati rijst in een ruime hoeveelheid water totdat het gaar is (8-10 minuten).

Snijd ondertussen 1 rode ui in 4 parten. Doe de 4 parten ui en de 2 knoflookteentjes samen in de mixer. Voeg vervolgens een scheutje olie erbij en mix dit geheel in de mixer tot een smeuge pasta.

Verhit de wok en voeg 2 eetlepels olie toe. Doe hierna de smeuge pasta van knoflook en ui in de olie en laat dit fruiten tot het goudbruin is. Voeg nu 1/2 el laospoeder, 2 laurierblaadjes, 6 pimentballen en 50 gram bevroren doperwtten toe. Roerbak dit geheel. Voeg tijdens het mengen de zoete - (1el) en zoute ketchup (1 el) erbij. Zet nu het vuur op een zacht pitje en mix de basmati rijst met de ingrediënten in de wok. Mix de rijst ongeveer 5 minuten met de kruiden in de pan. Zet het vuur nu harder, zodat de nasi goed bakt. Strooi de nasikruiden op het laatst over de nasi heen en mix dit met de nasi. Voilà, uw nasi is klaar!

Nyan switi :)

Hollandse andijviestamppot

HOOFDGERECHT VOOR 4 PERSONEN

Ingrediënten

- Een zak fijngesneden andijvie
- Pak stamppot aardappelpuree
  - Zakje jus
- 200 gram dobbelsteentjes spek
  - Rookworst
  - Hardgekookt ei
  - Gehaktbal
  - Boter

Een makkelijk recept voor een heerlijke Hollandse maaltijd

Bereiding

Kook 1 liter water voor 2 zakjes aardappelpuree. Roer het goed door en laat het even staan. Gooi vervolgens naar gewenste hoeveelheid andijvie erbij. Roer dit samen weer goed door.

Bak de spekjes hard uit en gooi het vet weg. Doe een beetje boter in een pannetje. Giet vervolgens 250 ml water in de pan met het zakje jus. Roer dit goed door elkaar, tot aan de kook.

Bij de stamppot andijvie kan je zelf iets toevoegen. Dit kan zijn een hardgekookt ei, een rookworst of een gehaktbal. Kies zelf iets lekkers uit. En smullen maar!

Eet smakelijk :)

Syrische taboullah fatoush

Ingrediënten

- 100 gram bulgur
- Halve bos munt
- 3 bos peterselie
- 2 stuks lente-ui
- 1 komkommer
- 3 tomaten
- Andijvie

Ingrediënten dressing

- Zout
- Zwarte peper
- 1 el olijfolie
- Sap van 1 citroen

Bereiding

Zet de bulgur in een kom en voeg er warm water aan toe. Laat het vervolgens even wellen

Snijd de groenten fijn (Naar keuze kunt u ook wat andijvie snijden en erin toevoegen om meer smaak te geven aan het gerecht.)

Meng de gesneden groenten met de bulgur

Voeg de dressing toe aan het mengsel en breng het op smaak met zout en peper. Ziezo, nu bent u klaar!

(: أتمنى لك وجبة شهية

Turkse kisir

Ingrediënten

- 150 gram bulgur
- 240 ml gekookt water
- 20 ml olie (olijfolie kan ook)
  - 1 ui
- 30 gram tomatenpuree (1 volle el)
- 20 gram peperpuree (eigen keuze)
  - 1 komkommer
- 15 gram peterselie
- Halve ijsbergsla
- 1 tl zwarte peper
- 1 tl chilivlokken
- Citroensap
- 1 tl zout

Bereiding

Doe de bulgur in een kom en doe daar het gekookte water in, zodat de bulgur zacht wordt. Bak de uien goudbruin en voeg daarna de tomaten- en peperpuree toe. Bak het voor zo'n 3 minuten, totdat het een mooi sausje wordt. Voeg vervolgens nog de zwarte peper en chilivlokken toe.

Voeg de saus toe aan de bulgur. Snijd de komkommer, peterselie en ijsbergsla en voeg deze toe.

Voeg hierna wat zout en citroensap toe.
Meng alles goed door elkaar en u bent klaar!

Afiyet Olsun :)

TAAAL YN BYLD

Viering van verschillende etniciteiten en afkomsten.

Taal yn byld is een project dat kinderen de mogelijkheid biedt om hun moedertaal te tonen aan anderen.

De leerlingen verzamelen mooie zinnen en spreuken uit de moedertaal van hun ouders. Deze zinnen brengen ze vervolgens prachtig in beeld op zelfontworpen posters. Vaak ook met met hulp van de ouders. Leerlingen krijgen met de kunstige billboards een prachtig uithangbord voor hun taal en teksten. Iets om trots op te zijn!

Voor vragen of informatie kunt u contact opnemen met: Janke Singelsma | janke.singelsma@nhlstenden.com | Lectoraat Meertaligheid en Geletterdheid | NHL Stenden Hogeschool, Leeuwarden

QUIZ

Omcirkel de goede antwoorden.

1. Waarom is diversiteit heel belangrijk?

A: Iedereen heeft de mogelijkheid om een mening te hebben over iets zonder erbij na te denken dat er maar één goed antwoord is.

B: De Nederlandse cultuur is heel divers en daarom is diversiteit belangrijk.

C: Zo laat Nederland zien dat zij om mensen geven.

2. Wat betekent inclusiviteit en waarom is het belangrijk in de samenleving?

A: Inclusiviteit betekent de verbintenis tussen de geliefden, omdat zij in een relatie zitten en dat belangrijk vinden voor de samenleving.

B: Inclusiviteit betekent verbintenis tussen mensen en het gevoel van saamhorigheid. Dit is belangrijk zodat ouderen zich niet alleen voelen.

C: Inclusiviteit betekent de onderliggende verbondenheid tussen mensen. Mensen kunnen dus het gevoel van saamhorigheid hebben. Dit is belangrijk, omdat er zo aandacht wordt besteed aan andere culturen dan alleen de overheersende culturen.

3. Hoeveel woorden lees je in een jaar als je 15 minuten op een dag leest?

A. 100.000

B. 1.000.000

C. 50.000

4. Wat houdt een goede samenwerking in?

A. Er voor elkaar zijn als dat nodig is

B. Het actief deelnemen, zoals meedenken en meedoen

C. Informatie uitwisselen

5. Wie is er met de pedagogische civil society gekomen?

A Het Nederlands jeugdinstituut

B Ruben Fukkink en Ron

C Oostdam Micha de Winter

QUIZ

Omcirkel de goede antwoorden.

6. Samenwerkingen tussen ouders, de school en de omgeving is belangrijk zodat:
- A. Kinderen zich goed gaat gedragen
  - B. Onderwijsachterstanden verkleind worden en toekomstkansen vergoot
  - C. Kinderen in de gaten worden gehouden

7. Wat is een voorbeeld van een family literacy-programma?
- A. Vreedzame school
  - B. Taalklassen
  - C. VVE thuis
  - D. Taal Yn Byld

8. Waar staat de afkorting VVE voor in VVE thuis?
- A. Vriendelijk voor elkaar
  - B. Vereniging van eigenaren
  - C. Vrije vriendelijke educatie
  - D. Voor- en vroegschoolse educatie

9. Wat is een vorm van informele ouderbetrokkenheid?
- A. Medezeggenschapsraad
  - B. Ouderkamer
  - C. Meehelpen bij een sportdag

10. Welk belang hebben de ouders en IKC De Meerpaal gemeen?
- A. De omgeving van het kind
  - B. Welzijn van het kind
  - C. Hulp voor de ouders

BIBLIOGRAFIE

-Fukkink, R., & Oostdam, R. (2016). *Onderwijs en opvoeding in een stedelijke context* (1ste editie). Coutinho.

-Gemmeke, M. (2011). *De rol van de centra voor jeugd en gezin bij versterken van de pedagogische civil society. Handreiking voor gemeenten*. Den Haag/ Utrecht: ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport/Nederlands Jeugdinstituut.

-Kerpel, A. (2014, 1 juni). *Ouderbetrokkenheid*. Geraadpleegd op 16 december 2020, van: <https://wjlernen.nl/ouderbetrokkenheid-artikel.php>

-Kesselring, Winter de, Harjus & Yperen van. (2013). *Allemaal opvoeders in de pedagogische civil society*. Geraadpleegd op 14 januari, van: https://blackboard.hhs.nl/bbcswebdav/pid-3198550-dt-content-rid-27692963_2/courses/SWE-HMVT20-2-BS-2020/artikel%20allemaal%20opvoeders...pdf

-Ledema, J. (z.d.). *Ieder kind gelijke kansen*. Geraadpleegd op 13 januari 2021, van https://blackboard.hhs.nl/bbcswebdav/pid-3193272-dt-content-rid-27664435_2/courses/SWE-HMVT20-2-BS-2020/Beleidsplan%20Gelijke%20Kansenbeleid%20Zoetermeer.pdf

-Pameijer, N. (2012). *Samen sterk: ouders & school*. Nederland: Acco uitgeverij-

-Prins, D., Wienke, D., van Rooijen, K. (2013). *Ouderbetrokkenheid in het onderwijs*. Geraadpleegd op 11 december, van: <https://www.nji.nl/nl/Download-NJI/Ouderbetrokkenheid-in-het-onderwijs.pdf>

-Repárez, L.R., Rijk, Ardjosemito- Jethoe, S., & Rijk, C. H. A. M. (2017). *Diversiteit in de samenleving: Concepten, voorbeelden uit de praktijk en methoden voor de hbo-professional*. Assen, Nederland: Koninklijke van Gorcum.

-Singelsma, J., Pulles, M. (z.d.). *Inspirerend Meertalig Onderwijs, Taal Yn Byld*. Geraadpleegd op 26 december, van: <https://www.inspirerendmeertaligonderwijs.nl/taal-yn-byld/>

-VoorleesExpress. (z.d.). *Ouders inspireren bij voorlezen en taalontwikkeling*. Geraadpleegd op 16 december 2020, van: <https://voorleesexpress.nl/extra/lancering-brochure/>

Rakkersveld, 2722 TA Zoetermeer
<https://www.ikcdemeerpaal.nl>
079 331 1169

DE HAAGSE
HOGESCHOOL

Johanna Westerdijkplein 75, 2521 EN
Den Haag
<https://www.dehaagsehogeschool.nl>
070-4458888

8 712345 678906